

การศึกษาการจักรวาลปรับเปลี่ยนชุมชนแออัด
ในเขตกรุงเทพมหานครของการเคหะแห่งชาติ

นางสาวนงเยาว์ เพียรทรัพย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-523-5

009717

A STUDY ON MANAGEMENT ON SLUM UPGRADING
IN BANGKOK METROPOLIS OF NATIONAL HOUSING AUTHORITY

Miss Nongyow Piensup

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Commerce

Department of Commerce

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดการดำเนินงานปรับปรุงชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร
ของการเคหะแห่งชาติ

โดย นางสาวนงเยาว์ เพ็ชรทรัพย์

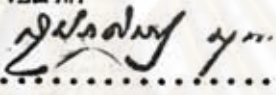
ภาควิชา ทาณิชยศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา นายสมพงษ์ หิริกุล

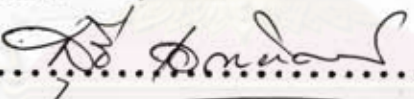
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ จินตนา บุญบงการ

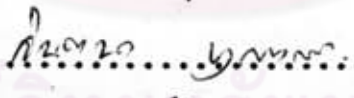

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

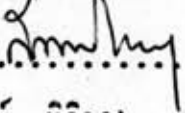

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

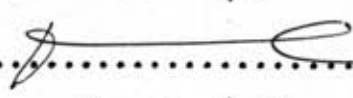
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุธี เอกะทิกานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศิริโสภาคย์ บุรทาเกษตร)

.....กรรมการ
(นายสมพงษ์ หิริกุล)

.....กรรมการ
(นายชลธิภากร วีรพลิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจักการกำนปรับปรุงชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร
 มหานครของการ เคะแห่งชาติ

ชื่อนิสิต นางสาวนงเยาว์ เพียรทรัพย์

อาจารย์ที่ปรึกษา นายสมพงษ์ หิริกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์จินตนา บุญบงการ

ภาควิชา พาณิชยศาสตร์

ปีการศึกษา 2526

บทคัดย่อ

โดยเหตุที่กรุงเทพมหานครได้มีการพัฒนาและขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนจากชนบทหลังไหลเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ มากขึ้นจนเกิดปัญหาที่อยู่อาศัยและโคกกลายเป็นเหตุให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดในเวลาต่อมา ซึ่งการเกิดชุมชนแออัดย่อมนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาทางกานเศรษฐกิจ ปัญหาทางกานสังคม ฯลฯ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาชุมชนแออัดได้พยายามช่วยเหลือในทุก ๆ กานตามแก่นโยบายของรัฐบาลในแต่ละสมัย ซึ่งมีหลายแนวความคิดด้วยกัน จนกระทั่งในวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2520 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติในหลักการให้มีการปรับปรุงชุมชนแออัดโดยวิธียังใช้ที่อยู่อาศัยเดิมแก่ปรับปรุงทางกานกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมและการครอบครองที่ดิน โดยให้การ เคะแห่งชาติจักตั้งสำนักงานปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมขึ้นเพื่อให้มีหน้าที่กำเนินการกำนแหล่งชุมชนแออัดโดยทรง

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาถึงความเป็นมาของหน่วยงานปรับปรุงชุมชนแออัดของการ เคะแห่งชาติ ขึ้นก่อนในการกำเนินงาน วิธีการจักการปรับปรุงชุมชนแออัดซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงทางกานกายภาพ การปรับปรุงทางกานเศรษฐกิจและสังคม และการปรับปรุงทางกานการครอบครองที่ดิน การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนรวมทั้งการประสานงานระหว่างผู้อยู่อาศัยในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของการ เคะแห่งชาติ และความช่วยเหลือที่หน่วยงานต่าง ๆ ให้แก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชน

ตลอดจนการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานทั่วไปและทัศนคติของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัดที่ได้รับ
บริการบ้านปรับปรุงชุมชนจากการเคหะแห่งชาติ จากการศึกษาสรุปผลได้ว่า

1. การจัดการบ้านปรับปรุงชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานครของการ
เคหะแห่งชาติในระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมาเป็นไปคามเป้าหมายแค่เพียงบางส่วน ซึ่งเป็น
ไปคามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ การเคหะแห่งชาติสามารถดำเนินการปรับปรุงได้คาม
เป้าหมายในเชิงปริมาณเฉพาะทางกายภาพและทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น
ส่วนทางด้านการครอบครองที่ดินไม่สามารถดำเนินการได้คามเป้าหมาย

2. ปัญหาในด้านการจัดการส่วนใหญ่อยู่ที่การประสานงานระหว่างสถาบันต่างๆ
ซึ่งเป็นไปคามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุที่สำคัญของปัญหาลี้บเนื่องมาจากการขาดการวางแผน
ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงชุมชนแออัด ข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ
บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการดำเนินงาน รวมทั้งทัศนคติของแต่ละหน่วยงานที่มุ่ง
หวังเป้าหมายของหน่วยงานตนมากเกินไป

ในด้านการประสานงานระหว่างการเคหะแห่งชาติกับผู้อยู่อาศัยในชุมชน จากการศึกษา
ศึกษาสรุปผลได้ว่าจะครอบรับสมมติฐานในการดำเนินงานตามโครงการปี 2521 - 2523
กล่าวคือ การเคหะแห่งชาติประสบปัญหาในการประสานงานกับผู้อยู่อาศัยในชุมชน ทั้งนี้
เพราะ ผู้อยู่อาศัยไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการต่าง ๆ และเข้าใจว่าการ
เคหะแห่งชาติ คือหน่วยงานที่รื้อล้างและสร้างเฟลตซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เขาต้องการ ตลอดจน
การขาดประชาสัมพันธ์ที่ดี และจะปฏิเสธสมมติฐานในการดำเนินงานตามโครงการ
ปี 2524 กล่าวคือ การเคหะแห่งชาติได้ให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
พิจารณาแบบร่างการก่อสร้าง และมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีขึ้นปัญหาในการประสานงาน
ระหว่างการเคหะแห่งชาติและผู้อยู่อาศัยในชุมชนจึงไม่เกิดขึ้น

3. อุปสรรคในด้านการจัดการอยู่ที่การครอบครองที่ดิน ซึ่งเป็นไปคามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ การเคหะแห่งชาติไม่สามารถให้ความมั่นคงในการอยู่อาศัยในที่ดินใน
ระยะยาวแก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชนได้คามเป้าหมายซึ่งสาเหตุก็เนื่องมาจากขาดมาตรการ
ในทางกฎหมายที่กินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงชุมชนแออัดที่จะให้อ่านาจและเป็น
เครื่องมือในการดำเนินงาน

สำหรับปัญหาต่าง ๆ ที่พบจากการศึกษา เช่น ปัญหาค่านโยบายของรัฐบาล ปัญหาทางการเงิน ปัญหาในด้านการประสานงาน ฯลฯ การเคหะแห่งชาติควรริบดำเนินการแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานได้ผลดีที่สุด ซึ่งรัฐบาลสมควรช่วยอุดหนุนในด้านการเงิน และการเคหะแห่งชาติ พร้อมกันนั้นองค์การต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงชุมชนแออัดควรที่จะมีการประสานงานกัน เพื่อช่วยให้การใช้จ่ายเงินและทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงชุมชนแออัด รัฐบาลควรปรับปรุงให้มีผลบังคับที่สอดคล้องและสนับสนุนเกื้อกูลกัน เพื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินงานปรับปรุงชุมชนแออัดโดยทรวงสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน และควบคุมไม่ให้เกิดชุมชนแออัดใหม่และในขณะเดียวกันก็ไม่ให้มีการขยายตัวของชุมชนแออัดเดิมด้วย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Study On Management On Slum Upgrading in
Bangkok Metropolis of National Housing Authority
Name Miss Nongyow Piensup
Thesis Advisor Mr . Sompong Hirikul
Co-Advisor Associate Professor Chintana Boonbongkarn
Department Commerce
Academic Year 1983

ABSTRACT

The dramatic growth of Bangkok Metropolis has caused so much rural-urban migration that housing has become inadequate and subsequently several areas developed into congested community thereby leading to several economic and social problems. The government have recognized the importance of the problems regarding congested communities and have endeavored to provide members of these communities with assistance in all aspects pursuant to policies implemented. On March 16, 1977 the Cabinet passed a resolution approving in principle to improve congested communities by using the existing housing with physical, socio-economic and land occupancy improvements and to require National Housing Authority to create the Slum Upgrading Office to assume direct responsibility in upgrading congested communities.

This study is intended to disclose the background of National Housing Authority congested community improvement organizational units, their procedural steps of operation and improvement measures, work cooperation and coordination with

various organizations of both the public and the private sectors and relationship between dwellers and National Housing Authority staff as well as analysis of general basic characteristics and attitude of dwellers in the communities who benefit from National Housing Authority upgrading services. The result of the study may be summarized as follows:

1. Over the past 4 years National Housing Authority has been partially successful in upgrading congested communities in Bangkok, achieving the goal quantitatively only in physical and socio-economical improvement;

2. Most management problems are resulted from lack of coordination among the related organizations -- lack of joint planning, constraints on resources used in the operation and endeavor of each related organization in working too much toward its goal rather than helping each other in trying to achieve the common goal.

During 1978-1980 National Housing Authority had problem in getting cooperation from the dwellers, since they were not involved in project planning and understood that National Housing Authority's job was to replace slums with flat buildings which was not what they wanted. Besides, good public realtions of the project was not carried out. With involvement of the dwellers in considering construction design and better public relations of the project in 1981 the relationships between National Housing Authority and the dwellers were improved.

3. Concerning obstacles in land occupancy management

National Housing Authority has failed to manage a long-term lease for the dwellers as planned because of the lack of measures to be taken regarding law governing land in the part concerning upgrading of congested communities which National Housing Authority can be used as a tool in the implementation.

In closing, National Housing Authority should take prompt action in resolving problems disclosed by this study, such as government policy, funding, work coordination, etc. for which sufficient government remedy is needed as well as cooperation and coordination with all organizations involved in slum development so as to get all the resources utilized in an efficient manner. The government should improve law concerning improvement of congested communities so that organizational units charged with direct responsibility in slum upgrading can use it in their operations and in keeping new congested communities from occurring and in controlling the growth of the existing ones.

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาจากคุณสมพงษ์ ทิวิกุล ซึ่งได้ให้ความกรุณาตลอดเวลาอันมีค่า โดยรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นแนวทางในการศึกษา ให้ข้อมูลและได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ จินกนา บุญงการ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ให้ความเอาใจใส่ช่วยชี้แนะตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาและร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องของหลายท่าน ซึ่งผู้เขียนได้ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้แก่ คุณวรบุษ จิตธรรมสถาพร คุณจุมพล เก้าอุทัย คุณสุภาวดี สุนคนชฎีกาคุณ คุณสมานพงษ์ รมยานนท์ ม.ล.สุภัทกร ลดาวัลย์ ๗ อรุชยา คุณปิยะนันท์ สฤณกิจสงคราม และเจ้าหน้าที่ของฝ่ายปรับปรุงชุมชนแออัด ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าตามรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิจัย ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณมาลินี กุลวานิชย์ ที่ได้ช่วยแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และคุณอนันต์ สืบพงษ์สังข์ ซึ่งได้ช่วยเรียบเรียงให้เข้าใจความที่ถูกต้องและสะดวกและรักคุณ และคุณฉวีวรรณ เกนไพบูลย์ ที่ได้ให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ท้ายสุดนี้ ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณอีกครั้งหนึ่งแก่ผู้ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงในที่สุก

นางเยาว์ เทียรทรัพย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ท
รายการแผนภูมิภาพประกอบ.....	ค
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	9
สมมติฐาน.....	10
ขอบเขตของการศึกษา.....	10
วิธีการศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา.....	16
คำนิยาม.....	16
2. การจัดตั้งสำนักงานปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมของการเคหะแห่งชาติ.....	18
ความเป็นมา.....	18
อำนาจและหน้าที่หลัก.....	21
การบริหารและการแบ่งส่วนงาน.....	22
ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการปรับปรุงชุมชนแออัด.....	33
3. การดำเนินงานโครงการปรับปรุงชุมชนแออัดของการเคหะแห่งชาติ.....	39
จุดมุ่งหมายของการปรับปรุงชุมชนแออัด.....	42
นโยบายการปรับปรุงชุมชนแออัด.....	43
ผลที่จะได้รับจากการปรับปรุงชุมชนแออัด.....	44

แผนงานการปรับปรุงชุมชนแออัดของการเคหะแห่งชาติ.....	45
งบประมาณในการดำเนินงานปรับปรุงชุมชนแออัด.....	49
โครงการปรับปรุงชุมชนแออัดของการเคหะแห่งชาติปี 2521- 2524.....	54
ระดับของการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด.....	67
หลักเกณฑ์การคัดเลือกชุมชนเพื่อทำการปรับปรุง.....	69
วิธีการจัดการปรับปรุงชุมชนแออัด.....	72
การปรับปรุงทางกายภาพ.....	72
การปรับปรุงทางบ้านเศรษฐกิจและสังคม.....	76
การปรับปรุงทางบ้านการครอบครองที่ดิน.....	85
ความช่วยเหลือที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนให้ แก่ชุมชน.....	95
การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ปรับปรุงชุมชนแออัด และการประสานงานระหว่างผู้อยู่อาศัย ในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของการเคหะแห่งชาติ.....	99
4. การวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานทั่วไปและทัศนคติของผู้อยู่อาศัยในชุมชน แออัดที่ได้รับบริการบ้านปรับปรุงชุมชน.....	107
ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัด.....	109
ความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัด.....	125
ความคิดเห็นทั่วไป.....	125
ความคิดเห็นทางกายภาพ.....	137
ความคิดเห็นทางบ้านเศรษฐกิจ.....	159
ความคิดเห็นทางบ้านสังคม.....	169
ความคิดเห็นทางบ้านการครอบครองที่ดิน.....	181
5. ปัญหาในการดำเนินงาน.....	196
ปัญหาจากภายนอกองค์การ.....	197

บทที่

หน้า

ปัญหานโยบายของรัฐบาลและการวางแผน.....	197
ปัญหาการเงิน.....	197
ปัญหาการประสานงาน.....	198
ปัญหาขั้นตอนในการดำเนินงาน.....	203
ปัญหาการดำเนินงานทางด้านกายภาพ.....	203
ปัญหาการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	205
ปัญหาการดำเนินงานทางด้านการครอบครองที่ดิน.....	206
ปัญหาการให้บริการด้านปรับปรุงชุมชนแออัดของผู้ อยู่อาศัยในชุมชนจากการเคหะแห่งชาติ.....	211
ปัญหาจากภายในองค์การ.....	217
ปัญหาการวางแผน.....	217
ปัญหาจากต่างประเทศ.....	220
ปัญหาขั้นตอนในการดำเนินงาน.....	220
ปัญหาการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	221
6. สรุปและขอเสนอแนะ.....	223
บรรณานุกรม.....	257
ภาคผนวก ก.	261
ข.	279
ค.	286
ง.	287
ประวัติวิทยุเขียน.....	295

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนครอบครัวในชุมชนแออัดที่จะปรับปรุงความสวยงาม ท.ศ. 2520-2524.....	46
2 แสดงจำนวนครอบครัวที่เป็นเป้าหมายในการปรับปรุงความสะอาด ท.ศ. 2522-2525.....	47
3 แสดงรายละเอียดชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานครที่สำนักงาน ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมได้เริ่มทำการสำรวจตั้งแต่ตุลาคม 2518- เมษายน 2523 จำนวน 187 แห่ง.....	48
4 โครงการปรับปรุงชุมชนแออัดตามแผนเร่งรัด ท.ศ. 2522-2525..	53
5 โครงการปรับปรุงชุมชนแออัดตามแผนงานปี 2521.....	56
6 โครงการปรับปรุงชุมชนแออัดตามแผนงานปี 2522.....	58
7 โครงการปรับปรุงชุมชนแออัดตามแผนงานปี 2523.....	61
8 โครงการปรับปรุงชุมชนแออัดตามแผนงานปี 2524.....	65
9 แสดงหลักเกณฑ์การคัดเลือกชุมชนเพื่อทำการปรับปรุง.....	71
10 จำนวนลักษณะการครอบครองที่ดินเป็นอัตราร้อยละ.....	87
11 มาตราการปรับปรุงงานการครอบครองที่ดิน.....	89
12 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามเพศ.....	109
13 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพการอยู่อาศัย.....	110
14 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพการสมรส.....	112
15 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามอายุ.....	113
16 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามระดับการศึกษา.....	115
17 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามประเภทอาชีพ.....	117
18 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามรายได้ของครอบครัวก่อน.....	119
19 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามภูมิลำเนาสุดท้ายก่อนเข้ามาอยู่ในชุมชนแออัด ปัจจุบัน.....	120

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
20	จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด..	122
21	จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนภานและจำนวนครอบครัว 1 หลังคาเรือน.....	123
22	แสดงการรู้จักและไม่รู้จักการ เคหะแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง.....	125
23	แสดงถึงสื่อที่ทำให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัดรู้จักการ เคหะแห่งชาติ..	126
24	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านความช่วยเหลือและ บริการของ เจ้าหน้าที่การ เคหะแห่งชาติ.....	128
25	แสดงความรู้สึกลงในโครงการต่าง ๆ ที่การเคหะแห่งชาติเข้าไป ดำเนินการปรับปรุง.....	130
26	แสดงการมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง.....	132
27	แสดงสาเหตุของการไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ..	133
28	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนใจของชาวบ้านต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่การ เคหะแห่งชาติ เข้าไปดำเนินการ.....	136
29	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการดำเนินการปรับปรุง ทาง เก็บเห้าของการ เคหะแห่งชาติ.....	137
30	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการดำเนินการปรับปรุง ทาง ระบายน้ำของการ เคหะแห่งชาติ.....	139
31	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของ ทาง ระบายน้ำ.....	140
32	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความสะอาดในชุมชน ภายหลังการปรับปรุงระบบการกำจัดขยะของการ เคหะแห่งชาติ...	143
33	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความไม่สะอาดภายใน ชุมชน.....	144
34	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับระบบป้องกันอัคคีภัยใน ชุมชนที่การ เคหะแห่งชาติ เข้าไปดำเนินการปรับปรุง.....	147

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
35	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความไม่เหมาะสม ของระบบป้องกันอัคคีภัยในชุมชนภายหลังการดำเนินการของการ เคหะแห่งชาติ.....	148
36	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับระบบไฟทางสาธารณะ ที่ได้รับการปรับปรุง.....	150
37	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของ ระบบไฟทางสาธารณะ.....	151
38	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับระบบประปาที่ได้รับ การปรับปรุง.....	154
39	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของ ระบบประปา.....	156
40	แสดงการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ในโครงการฝึกอาชีพ.....	159
41	แสดงสาเหตุของการไม่เคยเข้ารับบริการโครงการฝึกอาชีพของ กลุ่มตัวอย่าง.....	161
42	แสดงการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ในโครงการเงินกู้.....	163
43	แสดงสาเหตุของการไม่เคยเข้ารับบริการโครงการเงินกู้ของกลุ่ม ตัวอย่าง.....	165
44	แสดงการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ในโครงการจำหน่ายสินค้า ราคาถูก.....	167
45	แสดงการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการมีกรรมการชุมชน....	169
46	แสดงการรู้จักและไม่รู้จักกรรมการชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง.....	171
47	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการมีกรรมการชุมชน.	173
48	แสดงการรับรู้โครงการทางบ้านสังคมที่การเคหะแห่งชาตินำเข้าไป ดำเนินการในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง.....	174

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
49	แสดงค่าของระดับประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการทางด้านสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง.....	177
50	จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานะการครอบครองบ้าน.....	181
51	จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานะการครอบครองที่ดิน.....	183
52	จำแนกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเช่าที่ดินอยู่ตามที่มีเอกสารและไม่มีเอกสาร สัญญาเช่า.....	185
53	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเช่าที่ดินอยู่เกี่ยวกับการขึ้น ค่าเช่าของเจ้าของที่ดินภายหลังการปรับปรุงของการเคหะแห่งชาติ.....	186
54	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการอาศัยอยู่ในชุมชน.....	187
55	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการย้ายที่อยู่ใหม่โดย สามารถมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน.....	188
56	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานะการครอบครองที่ดินและความ คิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงในการอาศัยอยู่ในที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง.....	191
57	แสดงผลการดำเนินงานปรับปรุงชุมชนแออัดทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม การครอบครองที่ดินตามโครงการปี 2521- 2524 เปรียบเทียบกับจำนวนครอบครัวซึ่งเป็นเป้าหมายในการ ปรับปรุงและจำนวนครอบครัวที่ได้รับอนุมัติให้ปรับปรุง.....	228

รายการแผนภูมิภาพประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงการแบ่งส่วนงานของสำนักงานปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม การเคหะแห่งชาติตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ พ.ศ. 2520.....	25
2	แสดงการแบ่งส่วนงานของสำนักงานปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม การเคหะแห่งชาติตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ พ.ศ. 2523.....	28
3	แสดงการแบ่งส่วนงานของฝ่ายปรับปรุงชุมชนแออัด การเคหะ แห่งชาติ พ.ศ. 2525.....	32
4	แสดงขั้นตอนการดำเนินโครงการปรับปรุงชุมชนแออัดคือ 1 ชุมชน.....	38
5	แสดง วัฏจักรของการปรับปรุงชุมชนแออัด.....	68
6	แสดงลักษณะของแผนหลัก.....	245

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย